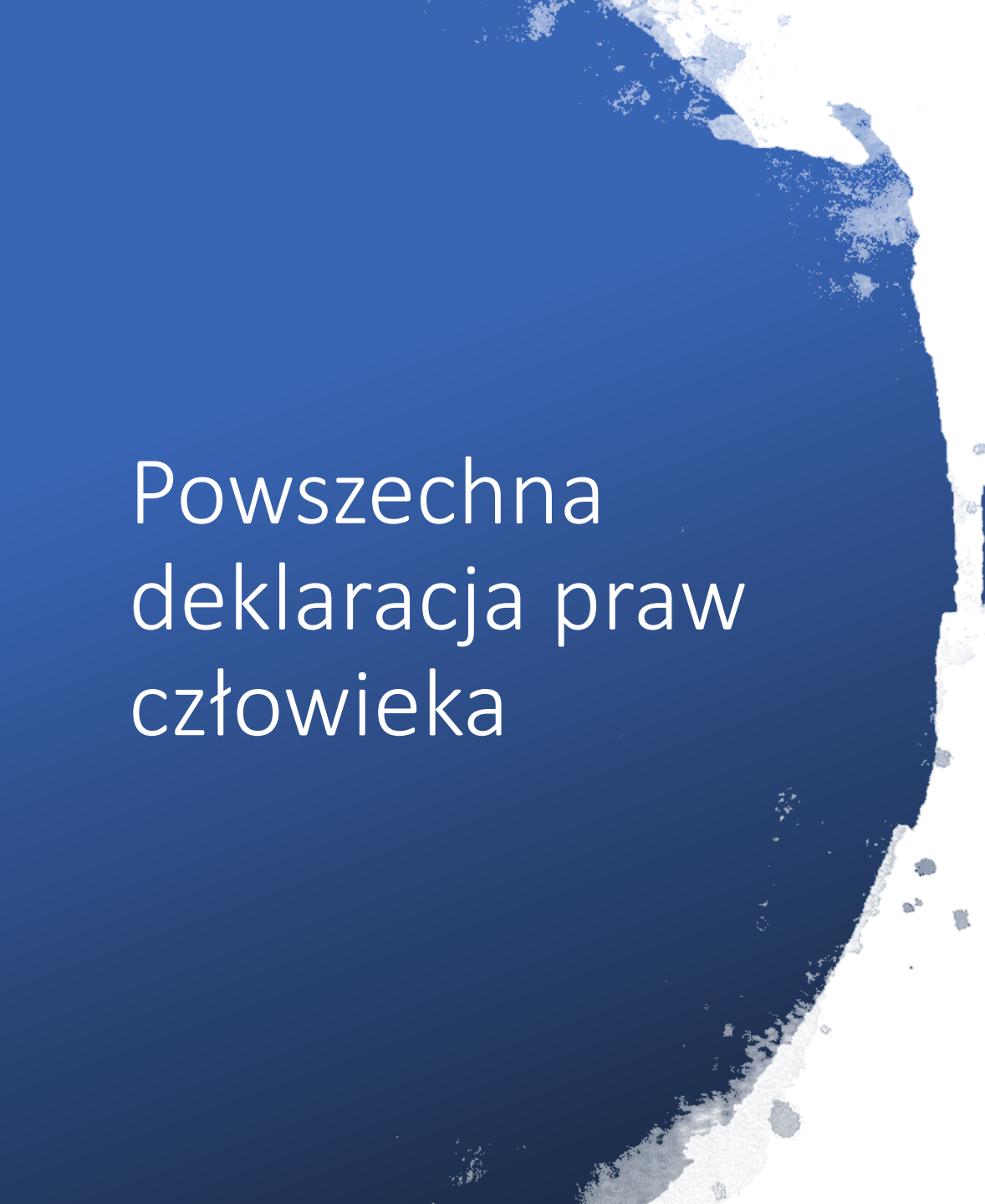

Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka

Dzień Praw Człowieka
to święto obchodzone corocznie
10 grudnia,
ustanowione przez
Zgromadzenie Ogólne ONZ
w rocznicę podpisania
Powszechnej deklaracji praw człowieka
w **1948** roku.

Powszechna deklaracja praw człowieka

Jest to zbiór praw człowieka
i zasad ich stosowania uchwalony przez
Zgromadzenie Ogólne ONZ
w dniu 10 grudnia 1948 roku w Paryżu.
W następstwie tego historycznego
wydarzenia Zgromadzenie Ogólne
wezwało państwa członkowskie do
opublikowania tekstu Deklaracji i do
***spowodowania, aby Deklaracja była
rozpowszechniana, pokazywana,
czytana i objaśniana przede wszystkim
w szkołach i innych instytucjach
oświatowych, wszędzie bez względu na
status polityczny kraju lub terytorium.***

Eleanor Roosevelt
z Powszechną
deklaracją praw
człowieka.

Prawa człowieka

Jest to koncepcja, według której każdemu człowiekowi przysługują pewne prawa, których źródłem obowiązywania jest przyrodzona godność ludzka. Prawa te mają charakter:

- **powszechny** – obowiązują na całym świecie i przysługują każdemu człowiekowi
- **przyrodzony** – przysługują każdemu od chwili urodzenia
- **niezbywalny** – nie można się ich zrzec
- **nienaruszalny** – istnieją niezależnie od władzy i nie mogą być przez nią dowolnie regulowane
- **naturalny** – obowiązują niezależnie od ich potwierdzenia przez władzę państwową
- **niepodzielny** – wszystkie stanowią integralną i współzależną całość.

Międzynarodowa encyklopedia prawa publicznego podaje, że prawami człowieka są *te wolności, środki ochrony oraz świadczenia, których respektowania właśnie jako praw, zgodnie ze współcześnie akceptowanymi wolnościami, wszyscy ludzie powinni móc domagać się od społeczeństwa, w którym żyją.*

**Prawo jednego człowieka kończy się tam,
gdzie zaczyna się prawo innego człowieka.**

Wszyscy ludzie rodzą się wolni i równi pod względem swej godności i swych praw. Są oni obdarzeni rozumem i sumieniem oraz powinni postępować w stosunku do siebie wzajemnie w duchu braterstwa.

Artykuł 1. Powszechnej deklaracji praw człowieka

Prawa osobiste to prawa do:

- dobrego życia,
- rzetelnego sądu,
- decydowania o swoim życiu,
- szczęścia,
- prawo do życia,
- prawo do wolności myśli, sumienia i wyznania,
- prawo do głoszenia swoich poglądów i opinii bez względu na ich treść i formę,
- prawo każdego człowieka do uznawania wszędzie jego podmiotowości prawnej,
- zakaz stosowania tortur, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania lub wymierzania kar cielesnych,
- zakaz trzymania człowieka w niewolnictwie lub poddaństwie,
- zakaz skazywania człowieka za czyn, który nie stanowił przestępstwa w chwili jego popełnienia,
- zakaz pozbawiania wolności jedynie z powodu niemożności wywiązania się ze zobowiązań umownych,

Prawa i wolności polityczne

Prawa służące ochronie wolności jednostki przed ingerencją ze strony państwa. Należą do nich:

- prawo do obywatelstwa
- możliwość uczestniczenia w życiu publicznym
- czynne prawo wyborcze – możliwość uczestnictwa w wyborach
- bierne prawo wyborcze – możliwość kandydowania w wyborach
- wolność zrzeszania się
- prawo do uczestniczenia i organizowania pokojowych manifestacji
- prawo do składania wniosków, petycji, skarg
- dostęp do informacji o działaniach władz i osób publicznych
- równy dostęp do służby publicznej.

Wolności i prawa ekonomiczne, socjalne i kulturalne

Uprawnienia jednostki do świadczeń na jej rzecz – **prawa socjalne**. Prawo do:

- ochrony zdrowia
- nauki
- odpowiedniego i zadowalającego wynagrodzenia, zapewniającego jednostce i jej rodzinie egzystencję odpowiadającą godności ludzkiej
- pomocy socjalnej (ogólnie)
- rozrywki (np. granie w piłkę nożną, pływanie)

Prawa ekonomiczne

prawo do
pracy

prawo do
własności

prawo
dziedziczenia

prawo do
zakładania
własnej
działalności
gospodarczej

Prawa kulturalne

prawo do wolności
twórczości artystycznej

prawo do badań
naukowych oraz
ogłaszania ich wyników

prawo do wolności
korzystania z dóbr kultury
i ich wytwarzania

Prawa kolektywne

Przykładowe prawa

prawo narodów do samostanowienia,

prawo do wszechstronnego rozwoju,

prawo do korzystania z dóbr dziedzictwa kulturowego,

prawo do pokoju,

prawo do życia w czystym środowisku naturalnym,

prawo do pomocy humanitarnej.

Przydatne linki

- <https://amnesty.org.pl/co-robimy/prawa-czlowieka/>
- http://www.unic.un.org.pl/human_rights/
- <https://www.gov.pl/web/rodzina/prawa-czlowieka>

Dziękuję za uwagę.
Pedagog szkolny.

